

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2019 - 2020

Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă

Test 26

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

SUBIECTUL I

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

Drifter idegesen mozgatta a számítógép képernyőjén a kurzort, miközben tanácstalanul bámult maga elé. Másik kezével a haját igazgatta, de hosszú tincsei minduntalan visszahullottak a szemébe.

– Szerintem nem fog menni – nyögte ki végül.

Mellette a forgószékekben csinos, szőke hajú, farmernadrágos lány ücsörgött.

– Próbáld meg, Drif, mert egyre jobban félek! – mondta, és ujjával gyorsan végigpörgetett vagy tizenöt képet a telefonján. – Minden irányból lefotóztam, csak azonosítjuk valahogy!

– Az a baj, hogy ilyen program egyszerűen nincs – szabadkozott Drifter, mintha legalábbis az ő hibája volna, hogy nem készült még efféle fényképfelismerő alkalmazás. – Ha ismernénk az illetőt, akkor rákereshetnénk a Facebookon az ismerőseink között, ennyire képes a rendszer. Vagy ha híres ember volna, az megint más. A Google-nak van képazonosító programja, de egy vadidegent nem fog nekünk megtalálni. Szerintem erre ma még az FBI meg a CIA sem képes. Ők is adatbázisból dolgoznak.

Alma, mert ő volt Drifter látogatója, újra a telefonját bámulta.

– Akkor mi legyen? Te mondtad, hogy figyeljek, nem követnek-e, mert nagyon is elképzelhető, hogy valaki a vesztetre tör. Ez az ember három napja a nyomomban van. Sosem jön a közelembbe, de mindig felbukkan valahol. Ez nem lehet véletlen!

– Észrevetted, hogy lefotóztad? – kérdezte összevont szemöldökkel Drifter.

Alma méltatlankodva rázta a fejét.

– Ne nézz már amatőrnek! Bellával úgy tettünk, mintha szelfiznénk. A másik sorozat pedig, ami a csarnokban készült, még jobb. Cikáztam egy kicsit az árusok között, hogy elveszítse nyomomat, aztán amikor már végképp nem tudta, hová tűntem, megközelítettem hátulról. Összevissza forgolódott, hátha meglát a tömegben, én pedig szépen lefotóztam közben.

– Csak be ne szervezzem a titkosszolgálat! – vigyorgott Drifter. – Komolyan mondom, elmehetnél ügynöknek.

– Honnan tudod, hogy nem vagyok az? – kérdezte hűvösen Alma, de a szemében nevetés bujkált.

– Igaz is, lehet, hogy te vagy az új szuperfegyver – tűnődött Drifter, aztán, mint egy nyomozó, aki megfejtette a rejtélyt, kihúzta magát. – Nem, ez mégsem valószínű. Titkos ügynök és uralkodó egy személyben? Az még neked is túlzás volna, nem?

– Sose becsüld alá egy királynő képességeit! – mosolygott Alma, de hamarosan újra elkomorult. – Azért megpróbáljuk?

– Igen, lefuttatjuk a keresést azzal a képpel, ahol közelről látszik az arca.

(Berg Judit: Drifter. A darknet árnyékában. Részlet)

1. Melyik műnembe sorolható a fenti szövegrészlet? Állításodat indokold két műnemi sajátosság megnevezésével! 5 pont
2. Kik a részlet szereplői, és milyen viszonyban vannak egymással? 5 pont
3. Foglald össze 3–4 mondatban a részlet cselekményét! 5 pont
4. Értelmezd a következő kifejezéseket!
tanácstalanul bámult maga elé; valaki a veszemre tör; méltatlankodva rázta a fejét; amatőr; cikáztam...az árusok között! 5 pont
5. Határozd meg a következő szavak szófaját!
igazgatta, alkalmazás, mert, megtalálni, jobb! 5 pont
6. Alakítsd át az alábbi mondatot a kéréseknek megfelelően!
Ők is adatbázisból dolgoznak.
 - a. Legyen jövő idejű!
 - b. Legyen felszólító módban!
 - c. Legyen egyes szám első személyben!
 - d. Legyen a határozónak jelzője!
 - e. Legyen az alany főnév!5 pont
7. Képzeld el, hogy a Google képazonosító programja felismerte a vadidegent! Írd meg 10–15 soros elbeszélő fogalmazásban a történet folytatását! 15 pont

SUBIECTUL II

45 puncte

Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszolj a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldd meg a feladatokat!

A Világörökség Bizottság 1987-ben a magyarországi várományos helyszínek közül Budapest mellett elsőként a Nógrád megyei palóc falut, Hollókőt vette fel a Világörökségi Listára. A legfontosabb feltételnek, azaz az egyedi és egyetemes jelentőségnek Hollókő azzal tett – és tesz – eleget, hogy a XVII-XVIII. században kialakított falu a hagyományos településforma, a tradicionális építészet és a XX. századi mezőgazdasági forradalmat megelőző falusi élet páratlan példája, melyet sikerült eredeti állapotában megőrizni. Hollókő szelíd és harmonikus szimbiózisban fejlődött a természettel és napjainkra sem vált szabadtéri múzeummá: mindmáig élő, lakott település, melynek hagyományőrző lakói az épületek egy részét jelenleg is rendeltetésszerűen használják.

A falu története a XIII. századig nyúlik vissza, mivel a tatárjárás után épült fel a Szár-hegyen a vár. [...]

Mivel a korabeli oklevelek jobbára csak a várat említik, a faluról a középkorból pusztán az a tény ismert, hogy már a XIV. század első felében egyházas hely volt. A török hódoltság idején sok más településhez hasonlóan Hollókő is elnéptelenedett: 1715-ben mindössze három adóköteles háztartásról szólnak a vármegyei összeírások. Újratelepítése viszont hamarosan megtörténhetett, hiszen 1720-ban már nemes községként szerepelt a nyilvántartásban (ez azt jelentette, hogy lakói mentesültek az adófizetés kötelezettsége alól). A környék kedvezőtlen termőhelyi adottságai miatt hosszú időre megrekedt a település fejlődése.

A településen többször pusztított tűzvész, mivel a házakat fából építették, alapozás nélkül, és könnyen gyulladó zsúptetővel fedték, a szabad tűzhelyek felett pedig kémény helyett csak füstlyukakon szellőztettek. Az 1909-es nagy tűzvész jelentette a fordulópontot: az immár vályogfalú házakat kőalapra emelték, és szarufás tetőszerkezettel, cserépzsindelel fedték, megőrizve eredeti formájukat. A mind a századelő hangulatát, mind az ősi palóc népi építészeti stílus emlékeit magán viselő Ófalu 1911-re nyerte el mai arculatát.

Hollókő a régiót jellemző, egyutcás falutípust képviseli, melynek alapstruktúráját a központi útra merőlegesen, keskeny szalagtelkeken elhelyezkedő házak kettős vonala jelenti. A palóc településeken a nagycsaládok szokás szerint egyetlen telekre építkeztek, és a család létszámának növekedésével az utcára néző első ház mögött egyszerűen egy újat emeltek. A falu központjában, a domb tetején kialakított „szigeten” áll a kis fatornyos, zsindellyel fedett templom, melyet 1889-ben közadakozásból építettek. Az épület kivételesen jó állapota és egyszerűségéből fakadó szépsége miatt valóságos kis ékkő.

A ma nem egészen 400 lelket számláló település közepén elhelyezkedő műemlékcsoport összesen 67 védett épületet foglal magába - ezek többnyire földszintes, kontyolt nyeregvetős parasztházak, melyek homlokfalát az utca és az udvar felől is áttört faragással díszített faoszlopos, deszkamellvédes tornácok („hambitusok”) szegélyezik. A hagyományos palóc házak többnyire három helyiségből állnak: a tornácról közvetlenül a pítvarba, azaz a konyhába lépett az érkező, ahonnan az utcafront felé a tisztaszoba nyílt, melyet a ház ura lakott családjával, hátrafelé pedig az éléskamra, melyben a gabonát tárolták, és ez volt az idősök hálójelke is.

(www.palocut.hu/hu/holloko_tortenet)

1. Mikor került fel Hollókő a Világörökségi Listára? 5 pont
2. Mi a szöveg célja? 5 pont
3. Mikor nyerte el Ófalu a mai arculatát? Írd ki a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! 5 pont
 - a. 1909
 - b. 1889
 - c. 1911
 - d. 1715
4. Értelmezd a szöveg alapján a következő kifejezést! 5 pont
nemes községeként szerepelt a nyilvántartásban
5. Milyen típusú védett épületeket foglal magában a település közepén elhelyezkedő műemlékcsoport? 5 pont
6. Melyek igazak és melyek hamisak a következő megállapítások közül? Jelöld őket! 5 pont
 - a. Hollókő napjainkban szabadtéri múzeumná vált.
 - b. A palóc településeken a nagycsaládok szokás szerint több telekre építkeztek.
 - c. Hollókő történetében az 1909-es nagy tűzvész jelentette a fordulópontot.
 - d. Hollókő egyutcás falutípust képvisel.
 - e. Az utcafront felé nyíló tisztaszoba az idősök hálójelke volt.
7. Egészítsd ki a mondatokat a szövegbeli információk alapján!
 - a. Hollókő szelíd és harmonikus.....fejlődött a természettel.
 - b. A falu már a XIV. század első felében.....hely volt.
 - c. A házakat könnyen gyulladó.....fedték, a szabad tűzhelyek felett pedig kémény helyett csak.....szellőztettek.
 - d. A kis fatornyos, zsindellyel fedett templom a domb tetején kialakított.....áll.5 pont
8. Fogalmazd meg öt kérdést a szöveg alapján! 5 pont
9. Meglátogatnád-e Hollókőt? Fejtsd ki véleményed 4–5 mondatban a szöveg alapján! 5 pont